

M&A Index Poland

Fuzje i przejęcia w 2023 roku

Łączna liczba transakcji *

366 (2023)

Wartość największej transakcji **

6,3 mld PLN

(Przejęcie Techland przez Tencent)

* na podstawie publicznie dostępnych danych

** wśród transakcji z ujawnioną ceną

O raporcie

Raport M&A Index Poland to pozycja, która na stałe wpisała się w kalendarz branżowych podsumowań w Polsce. Raporty przygotowane są co kwartał przez firmę doradcą **Navigator Capital** oraz firmę **FORDATA**, lidera w zakresie rozwiązań IT wspierających fuzje i przejęcia.

Opracowania te mają na celu pokazanie dynamiki polskiego rynku fuzji i przejęć, z naciskiem na opis najciekawszych naszym zdaniem transakcji. Obserwujemy także częstotliwość wykorzystania narzędzia Virtual Data Room w transakcjach M&A w Polsce.

01 . Wprowadzenie

W 2023 roku byliśmy świadkami **366 transakcji** na polskim rynku fuzji i przejęć. To wynik większy o 25 transakcji niż suma transakcji w 2022 roku. Największą transakcją w roku 2023 było przejęcie Techland przez Tencent.

02 . Wybrane transakcje

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Techland	Tencent	Inwestor prywatny	6,3 mld PLN

Chiński gigant technologiczny Tencent przejął dominujący pakiet, 67% akcji, w renomowanej polskiej firmie z branży gamingowej Techland, słynącej z takich produkcji jak "Dead Island" i bestsellerowej serii "Dying Light", która osiągnęła sprzedaż ponad 30 milionów egzemplarzy. Akwizycja została przeprowadzona przez firmę z grupy Tencent, Proxima Beta Europe i obejmowała zakup udziałów od założyciela Techlandu, Pawła Marchewki, oraz od Marchewka Family Foundation. Po transakcji Tencent objął pozycję głównego akcjonariusza firmy. Szacunkowa wartość transakcji wynosi około 6,3 miliarda złotych. Pomimo że Tencent posiada większościowy udział, Techland ma utrzymać pełną kontrolę nad swoimi franczyzami i niezależność twórczą. To przejęcie jest zgodne z długoterminową strategią Tencentu, który aktywnie poszerza swoje inwestycje w tej branży. Mając już w portfolio udziały w Riot Games, twórcach „Valorant” oraz „Leauge od Legends”, oraz Epic Games, producencie "Fortnite", Tencent dąży do poszerzania swojego portfolio. Wcześniejsze ruchy obejmowały przejęcie 1C Entertainment, nabycie 22% akcji Bloober Team oraz inwestycje w krakowskie studio The Parasight, kontynuując umacnianie swojego wpływu na światowym rynku gier wideo.

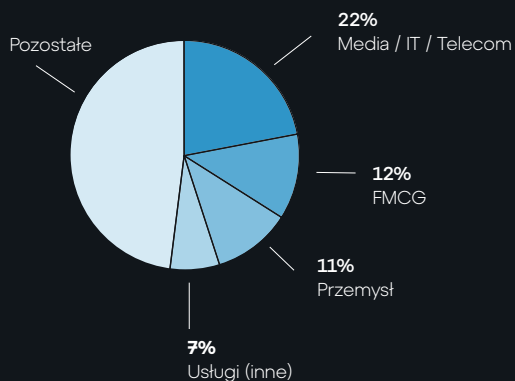
Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Autostrada Wielkopolska	Meridiam	Kulczyk Investments	3 mld

Francuska grupa inwestycyjna Meridiam dokonała strategicznego zakupu akcji w spółkach powiązanych z tzw. Autostradą Wielkopolską, przejmując je od biznesmena Sebastiana Kulczyka. Wartość całej operacji została oszacowana na blisko 3 miliardy złotych. Portfolio Sebastiana Kulczyka, zarządzane przez Kulczyk Investments, obejmowało 23,8% udziałów w spółce Autostrada Wielkopolska SA "AWSA" oraz 40% udziałów w Autostrada Wielkopolska II "AWSA II". Transakcja objęła także sprzedaż firmy Autostrada Eksploatacja, odpowiedzialnej za obsługę fragmentów koncesyjnych A2, oraz przedsiębiorstwo A2 Route, specjalizujące się w budownictwie drogowym. Spółka AWSA finansowała z prywatnych środków odcinek autostrady A2 Konin – Nowy Tomyśl w latach 2002-2004, a AWSA II zainwestowała w część Świecko – Nowy Tomyśl między 2008 a 2011 rokiem. Meridiam, który już od 2008 roku posiadał udziały w spółkach Autostrady Wielkopolskiej, zwiększa tym swoją ekspozycję na inwestycje w projekty infrastrukturalne w Polsce.

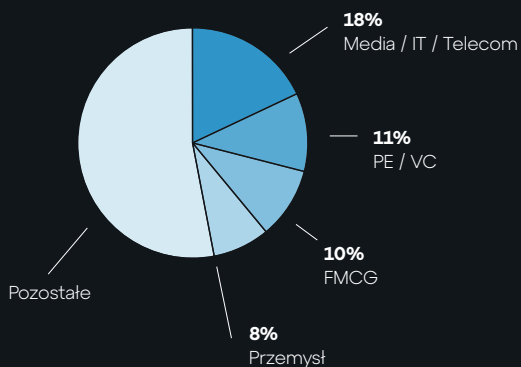
Ujęcie sektorowe

Transakcje z udziałem polskich podmiotów pogrupowane według aktywności przedsiębiorstw z danych sektorów (wg liczby transakcji).

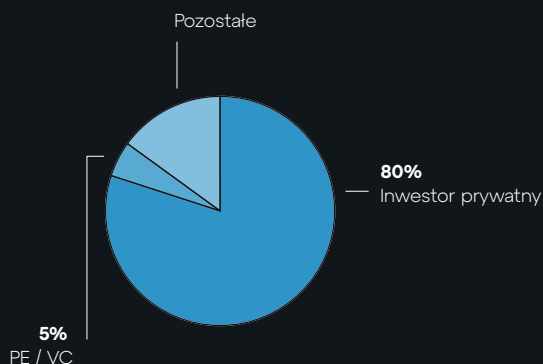
PODMIOT PRZEJMOWANY (%)

STRONA KUPUJĄCA (%)

STRONA SPRZEDAJĄCA (%)

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Archicom	Echo Investment	Investor prywatny	829,5 mln

Firma Echo Investment sfinalizowała przejęcie większościowego pakietu akcji w spółce deweloperskiej Archicom, wnosząc w zamian do spółki część swojej działalności dotyczącej rynku mieszkaniowego. Transakcja ta ma na celu umożliwienie Echo Investment skupienia się na rozwijaniu sektora nieruchomości komercyjnych, najmu mieszkań oraz inwestycji wielofunkcyjnych. W wyniku przekazania swoich zasobów, Echo Investment uzyskało 22,8 miliona nowych akcji Archicomu, co przekłada się na 89% udziałów w firmie. Wartość wniesionego aportu oszacowano na 829,5 miliona złotych. Echo Investment widzi przyszłość w sektorze wynajmu mieszkań, odpowiadając na rosnące zapotrzebowanie, szczególnie w obszarze najmu instytucjonalnego. Z kolei Archicom planuje ekspansję poprzez powiększanie banku gruntów i wzrost na polskim rynku mieszkaniowym, koncentrując działalność na głównych obszarach miejskich i rozważając przejęcia lokalnych firm deweloperskich. Taki kierunek rozwoju ma pozwolić Archicomowi na ugruntowanie pozycji wśród czołowych deweloperów mieszkaniowych w Polsce, jednocześnie dając Echo Investment przestrzeń na koncentrację na alternatywnych sektorach rynku nieruchomości.

Strona JV	Strona JV	Wartość [PLN]
Propinquus	Pamapol	Nie ujawniono

W marcu doszło do podpisania umowy o utworzeniu wspólnego przedsięwzięcia (joint venture) pomiędzy Pamapol, notowanym na Giełdzie Papierów Wartościowych producencie produktów spożywczych, a spółką Propinquus, prowadzoną przez Roberta Makłowicza i jego synów. Zgodnie z umową, Pamapol będzie posiadał większościowy udział w nowej spółce, wynoszący 60%, podczas gdy rodzina Makłowiczów obejmie 40% udziałów. Spółka joint venture planuje wykorzystanie znaku towarowego „Makłowicz i Synowie” i rozpoczęcie produkcji żywności najpierw w zakładach Pamapol, a w przyszłości w zakładzie produkcyjnym należącym lub dzierżawionym przez nową spółkę. Inicjatywa ta ma na celu połączenie ekspertyzy i doświadczenia Roberta Makłowicza, uznanego autorytetu kulinarnego, oraz know-how Pamapol w produkcji żywności, aby stworzyć innowacyjne produkty spożywcze. W roli wyłącznego doradcy transakcyjnego dla Propinquus wystąpił Navigator Capital Advisory.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
STS Holding	Entain CEE	Investor prywatny	3,9 mld

Entain CEE, joint venture działające na rynku zakładów bukmacherskich i będące częścią Entain Group oraz funduszu EMMA Capital z Czech, dokonało akwizycji STS Holding, lidera zakładów bukmacherskich w Polsce notowanego na rodzimym parkiecie od 2021 roku. Mateusz Juroszek utrzyma stanowisko prezesa w STS Holding S.A. i STS S.A., a także dołączy do Rady Dyrektorów Entain CEE. Po fuzji, zarządzanie, struktura organizacyjna

i strategia rozwoju na polskim rynku mają zostać zachowane bez większych zmian. Przystąpienie do Grupy Entain pozwoli STS na wykorzystanie globalnych zasobów, wiedzy specjalistycznej, nowatorskich technologii i kapitału, co ma umożliwić Spółce realizację synergii kosztowych oraz poprawę rentowności biznesu. Szacunkowa wartość akwizycji to około 3,9 miliarda złotych brutto.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Goodspeed	Enterprise Investors	Investor Prywatny	Nie ujawniono

Polish Enterprise Fund VIII, należący do grupy Enterprise Investors i skoncentrowany na inwestycjach private equity, zdecydował się na zakup mniejszościowego udziału w spółce Goodspeed, która dominuje na polskim rynku wyspecjalizowanych usług logistycznych dla sektora cateringów dietetycznych oraz producentów gotowych posiłków. W efekcie tej inwestycji, fundusz przejmie 49,8% akcji w strukturze kapitałowej przedsiębiorstwa. Bracia Sylwester i Paweł Rypina, twórcy i kluczowi zarządzający Goodspeed, utrzymają pozycję większościowych udziałowców i będą kontynuować swoje zaangażowanie w zarządzanie oraz rozwój biznesu, mając na celu dalsze umacnianie pozycji spółki na rynku w Polsce. Szczegóły finansowe dotyczące tej inwestycji nie zostały podane do publicznej wiadomości. W kolejnych kwartałach fundusz wspomagał Spółkę w dokonywaniu kolejnych akwizycji takich jak nabycie StockEasy, aplikacji monitorującej koszty produktów żywnościowych oraz przejęcie dedykowanej platformy do zarządzania relacjami z klientami Caterings dedykowanej dla branży cateringów dietetycznych.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Aktywa Inter-Welm	Grupa Cichy-Zasada	Inter-Welm	Nie ujawniono

Grupa Cichy-Zasada, uznany lider w polskim sektorze dealerskim, przejęła aktywa Inter-Welm z Bielsko-Białej. Zakres przejęcia przez Grupę Cichy-Zasada obejmuje działalność salonu Audi w Bielsku-Białej, wraz z usługami serwisowymi i naprawczymi, a także sprzedażą części zamiennych. Jest to kontynuacja strategii konsolidacyjnej tej grupy, która w 2 kwartale 2023 r. nabyła 100% udziałów w warszawskim dealerze Skody, Auto-Wimar. W roku 2023 na rynku dealerskim w Polsce zaobserwowano serię przejęć, świadczących o konsolidacji branży. Z kolei Duda Cars dokonało przejęcia Voyager Group, dealera marek Mazda i Jeep. Dodatkowo, ruchy konsolidacyjne na tym rynku podkreśla także niedawne przejęcie przez Grupę Bemo aktywów firmy Szpot Sp. z o. o. Konsolidacja rynku dealerskiego wynika z dużej ilości gotówki wypracowanej przez dealerów w trakcie zawirowań rynkowych związanych z dostępnością aut. Istotnym czynnikiem jest również zmiana polityki grupy Stellantis, właściciela m.in. Marek, Opel, Fiat, Peugeot czy Chrysler w zakresie współpracy z dealerami.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Heiztechnik	Hargassner	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

Heiztechnik, uznany producent nowoczesnych pomp ciepła i ekologicznych kotłów, z główną siedzibą w Skaryszewach pozyskał inwestora większościowego w postaci Hargassner International. Ta austriacka grupa, działająca w sektorze HVAC, wcześniej rozszerzyła swoje działania na Polskę, przejmując firmę Rakoczy Stal dwa lata wcześniej. Z imponującym 35-letnim stażem w branży ogrzewania, Hargassner wnosi do partnerstwa unikalny know-how i doświadczenie, które mają sprzyjać szybkiemu rozwojowi Heiztechnik. Obie firmy zamierzają również inwestować w potencjał wytwórczy Heiztechnik. W całym procesie nabycia większościowego udziału w Heiztechnik, Navigator Capital działał jako wyłączny doradca transakcyjny, zapewniając strategiczne wsparcie i fachową wiedzę.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Renters.pl	Enterprise Investors	Inwestor prywatny, bValue	do 90 mln

Enterprise Investors, fundusz PE, zainwestował w Renters.pl, nabywając 80% udziałów. Firma Renters.pl, powstała w 2018 roku, szybko zdobywając pozycję wicelidera na rynku najmu krótkoterminowego. Firma rozpoczęła swoją działalność w Świnoujściu, a następnie rozszerzyła swoją działalność przejmując Little Home, co znacząco wzmocniło jej pozycję na polskim rynku najmu. Obecnie Renters.pl zarządza ponad 2000 mieszkaniami, głównie w Warszawie, Krakowie i Gdańsku. Firma współpracuje z Marriott, światowym liderem hotelarstwa, co świadczy o jej rosnącym i międzynarodowym zasięgu. W 2022 roku Renters.pl osiągnęło przychody rzędu 130 milionów złotych. Po inwestycji, dotychczasowy prezes Kamil Krzyżanowski nadal będzie Prezesem Zarządu, prowadząc firmę ku dalszemu rozwojowi.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Graal	Lisner	Abris Capital	Nie ujawniono

Lisner, niemiecki potentat w branży rybnej, podjął decyzję o przejściu swojego konkurenta, polskiego przedsiębiorstwa Graal. Graal, założony w 1989 roku, jest dobrze prosperującym podmiotem w branży, który do 2017 roku notowany był na Giełdzie Papierów Wartościowych, aby później stać się częścią portfela Abris Capital. Przejęcie Graal pozwala Lisnerowi nie tylko umocnić swoją pozycję konkurencyjną, ale także poszerzyć swoją działalność o nowe segmenty rynku, w tym konserwy rybne i marynaty. Transakcja nie obejmuje działu Graal zajmującego się rybami świeżymi i wędzonymi, który funkcjonuje pod marką Superfish w ramach spółki zależnej Koral, która pozostała w rękach dotychczasowych właścicieli. Finalizacja tej transakcji jest zależna od zgody Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK).

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Menzies Distribution	InPost	Inwestor prywatny	265,6 mln

InPost, europejski lider i pionier w dziedzinie automatycznych paczkomatów i rozwiązań logistycznych, zakupił 30% udziałów w Menzies Distribution, wydając na to 49,3 miliona funtów brytyjskich. Ta transakcja otwiera przed InPostem drzwi do korzystania z ogromnej sieci Menzies, która obejmuje ponad 100 oddziałów i codziennie dostarcza przesyłki do ponad 47 000 lokalizacji. Co więcej, InPost ma opcję nabycia pozostałych 70% udziałów w Menzies w ciągu trzech najbliższych lat. W efekcie tej transakcji, obie firmy zamierzają wspólnie w ciągu pięciu lat zainstalować w Wielkiej Brytanii 15 tysięcy paczkomatów, przewyższając obecnie istniejące 6 tysięcy automatów InPost. To partnerstwo umożliwi świadczenie usług dostaw przez cały rok, co stanowi unikalną ofertę na brytyjskim rynku e-commerce. Grupa InPost kontynuuje swoją ekspansję na rynku zachodnioeuropejskim, po przejęciu francuskiej firmy logistycznej Mondial Relay za około 513 milionów EUR, co było jedną z największych prywatnych inwestycji polskiej firmy za granicą.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Torf corp	Bielenda Group	Resource Partners	Nie ujawniono

Bielenda, czołowy producent w polskim sektorze kosmetycznym, poszerza swoje portfolio, finalizując przejęcie Torf Corporation, właściciela marki Tołpa i ON. Akwizycja otwiera także Spółce nowy kierunek rozwoju w obszarze higieny ustnej. Przejęcie zostało zrealizowane przy wsparciu funduszu Innova Capital, który od trzech lat współpracuje z Bielendą jako inwestor i strategiczny partner. Decyzja o przejęciu jest zgodna z długoterminową strategią Bielendy, mającą na celu rozszerzenie jej wpływów zarówno na rynku lokalnym, jak i międzynarodowym. Ostateczne sfinalizowanie transakcji jest uzależnione od zgody UOKiK. W portfolio Bielendy znajdują się już marki dedykowane różnym segmentom rynku kosmetycznego, a przyłączenie Tołpy i ON ma dalej wzbogacić i zdywersyfikować jej asortyment.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Pfleiderer Polska	Rodzina Kaczmarek, Innova Capital	Pfleiderer Group	Nie ujawniono

Bogdan i Elżbieta Kaczmarek wspólnie z Innova Capital, za pośrednictwem Breticontic Investments Sp. z o.o., uzgodnili przejęcie 100% udziałów w Pfleiderer Polska, producencie płyt drewnopochodnych. Operacja ta, będąca corporate carve-out, dotyczy polskich zakładów Grupy Pfleiderer, kontrolowanych przez fundusz Strategic Value Partners. Finalizacja transakcji spodziewana jest w pierwszej połowie 2024 roku. Transakcja ma być ograniczona do Pfleiderer Polska i nie wpłynie na pozostałą działalność grupy w związku z czym Pfleiderer Deutschland jak i Silekol w Polsce będą kontynuować swoją działalność niezależnie. Bogdan i Elżbieta Kaczmarek, z doświadczeniem w branży meblarskiej, planują rozwijać firmę, koncentrując się na nowoczesnych technologiach i zielonej transformacji. Transakcja stanowi czwartą inwestycję najnowszego funduszu Innova/7.

Navigator Capital

- Navigator Capital wraz z Domem Maklerskim Navigator jest czołowym niezależnym doradcą finansowym dla przedsiębiorstw specjalizującym się w transakcjach M&A oraz publicznych i prywatnych emisjach akcji i obligacji.
- Przez 15 lat swojego istnienia zrealizowaliśmy ponad 100 transakcji różnego typu, a kilkunastoletnie doświadczenie rynkowe Partnerów Navigator obejmuje transakcje o łącznej wartości ponad 15 mld PLN.
- Współpraca z międzynarodową siecią firm doradczych zrzeszonych pod szyldem Pandion Partners pozwala skutecznie obsługiwać transakcje międzynarodowe.

Fordata

- FORDATA jest liderem na polskim rynku kapitałowym, który w oparciu o technologię Virtual Data Room usprawnia zarządzanie dokumentami i komunikacją podczas złożonych procesów transakcyjnych
- Wspieramy największe transakcje M&A, IPO, inwestycje Private Equity, restrukturyzacje, prywatyzacje oraz projekty związane z pozyskiwaniem finansowania w Polsce oraz w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej.
- Systemy FORDATA podniosły bezpieczeństwo i efektywność kilkuset transakcji różnego typu, o wartości ponad 40 mld PLN.
- Z usług FORDATA korzystają liderzy branż w Polsce i za granicą: fundusz Private Equity Enterprise Investors, Enea SA, Home.pl, Grupa LOTOS, Grant Thornton, NFI Empik, ZELMER, Bank DNB, BOŚ Bank, Polimex Mostostal, Budimex, DM PKO Banku Polskiego, Deloitte Advisory, EY, KPMG Advisory, JSW, HAITONG oraz wiele innych.

Partnerzy biznesowi

Autoryzowani doradcy

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Webcon	MCI Capital	Inwestor prywatny	163 mln

MCI Capital, fundusz Private Equity z bogatym doświadczeniem w obszarach Digital & ClimaTech w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, przejął większościowy udział w firmie Webcon, specjalizującej się w oprogramowaniu low-code. Wybór MCI jako partnera finansowego przez Webcon wynikał z dążenia do przyspieszenia wzrostu firmy i ekspansji międzynarodowej. Webcon, działający od 2006 roku, koncentruje się na technologii low-code, oferując elastyczne narzędzia do szybkiego tworzenia aplikacji biznesowych. Platforma Webcon BPS jest narzędziem umożliwiając efektywną transformację cyfrową. MCI Capital, z doświadczeniem w rozwijaniu firm B2B i wsparciem ekspansji zagranicznej, widzi duży potencjał w Webcon, szczególnie na rynkach niemieckojęzycznych. Fundusz planuje wesprzeć Webcon w dalszym skalowaniu działalności na rynkach polskim i europejskim.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
SAT	Avallon	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

Fundusz private equity Avallon zainwestował w udziały poznańskiej firmy SAT sp. z o.o., będącej właścicielem marki S'portofino. Spółka SAT działa na rynku od 1990 r., jako dystrybutor oraz przedstawiciel marek sportowych premium. Stworzyła markę sklepów, które funkcjonują jako koncept łączący sport oraz modę, a działają na rynku polskim oraz 8 rynkach zagranicznych. W 2022 r. spółka zanotowała 152 mln zł przychodów. Spółka ma zamiar wejść do kolejnych 4 krajów europejskich z ofertą S'portofino. Dla Avallon MBO Fund III to już 7 transakcja w 2023 roku. Transakcja została przeprowadzona z wykorzystaniem systemu Fordata Virtual Data Room.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Wosana	DyDo Group	Avallon	189 mln

DyDo Group., japońska korporacja działająca w branży napojów na rynku japońskim i tureckim, ogłosiła przejęcie 100% udziałów polskiej firmy Wosana, producenta napojów bezalkoholowych, w tym soków i wód. Wosana, wcześniej należąca do funduszu Avallon MBO II UA, dysponuje trzema zakładami produkcyjnymi w Polsce: w Andrychowie, Damnicy i Turowie. Przejęcie to ma na celu wzmocnienie pozycji DyDo na rynku napojów w rejonie CEE. Dydo Group podkreśla potencjał Wosany do generowania stabilnych zysków, zwłaszcza na rozwijającym się rynku polskim. Całkowita wartość transakcji wynosi około 45 mln euro, a jej zamknięcie planowane jest na 29 lutego 2024 roku.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Marka Becherovka	Maspex	Pernod Ricard	do 90 mln

Grupa Maspex, właściciel takich marek jak Tymbark, Kubuś czy Żubrówka, przejęła markę Becherovka i zakład produkcyjny w Karlovych Varach od Pernod Ricard. To 21. akwizycja i 12. na rynkach zagranicznych Maspexu, mająca na celu wzmocnienie pozycji firmy na rynkach europejskich. Becherovka, druga najpopularniejsza marka likierów ziołowych w Czechach, znana jest z długiej tradycji sięgającej 1807 roku. Grupa Maspex, przez swoje lokalne oddziały, już teraz jest liderem w kategoriach soków i napojów energetycznych w Czechach i na Słowacji. Akwizycja Becherovki ułatwi dostosowanie do potrzeb rynku gastronomicznego oraz pozwoli na dalsze poszerzenie oferty alkoholowej grupy, która od 2020 roku obejmuje także marki Żubrówka, Soplica, Absolwent czy Grant's.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Indykpol	LDC	Rolmex	Nie ujawniono

Francuska grupa LDC, jeden z czołowych producentów drobiu w Europie, przejmie polską spółkę Indykpol, po czym planowane jest jej połączenie z kontrolowanym już przez siebie Drosedem, tworząc tym samym gracza z wielomiliardowymi przychodami. Drosed, będący częścią LDC od 2000 roku, specjalizujący się w produkcji mięsa z kurczaków, kaczek, gęsi i perliczek, dzięki połączeniu z Indykpołem, wzbogaci swoje portfolio o szeroki asortyment produktów indyjskich. Zaplanowane na pierwszą połowę 2024 roku przejęcie Indykpolu, wymaga zgody UOKiK. Wartość przejęcia Indykpolu przez LDC nie została ujawniona, jednak biorąc pod uwagę skalę działalności obu podmiotów, można szacować, iż transakcja ta należy do największych transakcji, które miały miejsce na polskim rynku mięsnym w ostatnich latach.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Focus Telecom Polska	MCI Capital	Inwestor prywatny	80 mln

Fundusz private equity MCI Capital, zainwestował w większościowy pakiet udziałów Focus Telecom. Transakcja ta wzmocni pozycję MCI jako wiodącego inwestora w spółki działające w modelu SaaS. Focus Telecom, notujący dynamiczny wzrost i będący liderem na rynku rozwiązań contact center (CCaaS) oraz customer experience (CXaaS) oferowanych w chmurze, kontynuuje rozwój, odpowiadając na rosnące zapotrzebowanie na wielokanałową, wysokiej jakości zindywidualizowaną i zautomatyzowaną obsługę klienta. Inwestycja MCI w Focus Telecom jest odzwierciedleniem strategii funduszu skoncentrowanej na dojrzałych modelach cyfrowych. Wcześniej MCI, poprzez subfundusz InternetVentures FIZ wspólnie z PFR Ventures, posiadało poniżej 15% udziałów w Focus Telecom. Po transakcji MCI Euroventures przejęło 80% udziałów, a 20% pozostało u założycieli spółki. Focus Telecom, jest jedną z najbardziej aktywnych firm rynku CCaaS i CXaaS w Polsce. Strategia MCI zakłada dalsze inwestycje w Spółkę, dążąc do rozwoju produktu i procesów obsługi klienta oraz rozszerzenia oferty o nowe sektory i grupy klientów.

Kontakt

Artur Wilk, Manager
artur.wilk@navigatorcapital.pl
+48 881 700 119

Navigator Capital S.A.
ul. Twarda 18, 00-105 Warszawa
+48 22 630 83 33 fax +48 22 630 83 30
biuro@navigatorcapital.pl navigatorcapital.pl

Marcin Rajewicz, Key Account Manager
marcin.rajewicz@fordata.pl
+48 533 354 054

FORDATA sp. z o.o.
Taczaka 24, 61-819 Poznań
+48 533 354 054
biuro@fordata.pl fordadata.pl

03 . Komentarze ekspertów

Marcin Rajewicz

Key Account Manager w **FORDATA**
Ekspert ds. rynków finansowych

W roku 2023 roku zanotowaliśmy 366 transakcji fuzji i przejęć, czyli o 25 więcej niż w 2022 roku. Do tak wysokiego wyniku przyczyniło się duże zainteresowanie branżą TMT, jak również konsumencką i przemysłową. Na podobnym poziomie co w 2022 roku utrzymała się aktywność funduszy PE/VC - 42 przejęcia wobec 38 przed rokiem. Z perspektywy światowej, polski rynek zachowuje wzrostową dynamikę - to już czwarty rekordowy rok z rzędu. Jak wyglądała struktura transakcji w roku globalnych wahań?

Rok spadków, ale nie na polskim rynku

W roku 2023 globalny rynek fuzji i przejęć przeszedł okres transformacji, który charakteryzował się istotnym spadkiem aktywności, odnotowując **25% zmniejszenie liczby transakcji** oraz **31% spadek ich wartości** w porównaniu do poprzedniego roku. Trend ten był wynikiem wpływu rosnących stóp procentowych, presji inflacyjnych, niepewności geopolitycznych oraz obaw związanych z potencjalną recesją, które to wyzwania nie ominęły także naszego kraju. Na polskim rynku sytuacja ta nie odbiła się jednak na wolumenie transakcji, który był największy w historii.

W krajobrazie M&A w 2023 wykrystalizowały się także pozytywne trendy, których wpływ będziemy obserwować w nadchodzących miesiącach 2024 roku. To przede wszystkim prognozowany wzrost gospodarczy w Polsce na poziomie 4-6% napędzany wydatkami gospodarstw domowych na konsumpcję, spadek inflacji oraz perspektywa wypłaty środków z KPO. Na tych ostatnich zyskać może sektor zielonej energii – 62,2 mld zł (39,2% całości środków), inteligentna mobilność – 33,7 mld zł (21,3%), ochrona zdrowia – 19,6 mld zł (12,4%) czy transformacja cyfrowa - 21,9 mld zł (13,8%). Na konkurencyjność gospodarki KPO ma przeznaczyć 21,1 mld zł (13,3%). Zagrożeniem jest czas. Dopiero co odblokowane środki należy wydać do 31 sierpnia 2026 roku, stąd ciąży nad nami ryzyko niewykorzystania budżetu. W 2024 roku istotnym elementem rynku fuzji i przejęć mogą także okazać się przedsiębiorstwa, które znacząco inwestują swoje środki w rozwój technologii AI.

Kto kupował najwięcej?

22% transakcji kupna po stronie TMT (względem **23% w 2022 roku**) na polskim rynku M&A potwierdzają stabilną konsolidację branży mimo niewielkiego spadku jej udziału w całkowitym wolumenie. W 2024 roku dodatkowym bodźcem dla wspomnianego sektora mogą okazać się podmioty, które inwestują w rozwój sztucznej inteligencji. Będzie to prawdopodobnie najsilniej oddziałujący na inne branże obszar w całym TMT. O ile w 2020 roku fundusze PE/VC chwilowo zamknęły portfele w związku z pandemią, ich aktywność w obecnej dekadzie pozostaje wysoka. Obniżone wyceny przedsiębiorstw stanowiły dodatkowy impuls zakupowy. Wysoką aktywność inwestycyjną odnotował także sektor konsumencki (FMCG, usługi), tj. łącznie 57 transakcji kupna stanowiących około 15% wszystkich przejęć. iSpot przejął Cortland, resellera produktów Apple, za ponad 180 mln zł., z kolei japoński DyDo Group Holdings nabył Wosaną, producenta soków i napojów, za równowartość ok. 197 mln zł.

Marcin Rajewicz

Key Account Manager w **FORDATA**
Ekspert ds. rynków finansowych

Energetyka jak przed rokiem

20 przejęć spółek energetycznych w 2023 roku względem **21 w 2022** świadczy o stabilności kolejnego ważnego dla M&A sektora, który nie podlega jednak aż tak silnej konsolidacji, co TMT i usługi - 12 transakcji wewnątrz sektora. Kupowały zarówno fundusze (Avallon wraz z Genesis Capital przejęły czeskiego producenta generatorów TES Vsetin), koncerny (Orlen nabył Energo i Doppler Energie), jak i spółki niezwiązane bezpośrednio z energią: np. niemiecki Remondis działający w sektorze waste processing zakupił spółkę SFW Energia. Podmioty inwestujące w firmy energetyczne mają na celu m.in. dywersyfikację swojego portfela, uzyskanie dostępu do zaawansowanych technologii jak również oszczędność kosztów dzięki efektowi skali. Przy tym wymóg dywersyfikacji portfela energetycznego na korzyść odnawialnych źródeł energii oznacza, że inwestowanie w zieloną energię oferować może zwrot w przyszłości.

W co inwestuje branża medyczna?

Nie nowoczesne technologie, a placówki medyczne, laboratoria i producenci substancji medycznych wciąż tworzą filar przejęć na rynku medycznym w Polsce. Jest to także składowa rynku M&A, w której występuje wysoki udział transakcji odbywających się wewnątrz sektora. Ma to odzwierciedlenie również w prognozach dot. globalnego rynku life science na 2024 rok (według banku inwestycyjnego Jefferies 60% w tym segmencie będą stanowiły konsolidacje.). W minionych dwunastu miesiącach zanotowaliśmy 25 transakcji kupna, czyli o 4 mniej niż w roku 2022. Warto wymienić kilka przykładów: Diagnostyka przejęła Synlab Polska oraz Zakład Rentgena i USG Wyrobek, z kolei szwedzka AniCura - łącznie 4 kliniki weterynaryjne. O ponad połowę spadła przy tym łączna liczba przejęć spółek medycznych przez fundusze PE/VC w minionym roku: **do 3 z 8 w 2022.**

Biorąc pod uwagę wciąż dobrą koniunkturę w Polsce, wspieraną także niskim bezrobociem i oczekiwaniami wzrostu gospodarczego, w 2024 możemy ponownie spodziewać się wysokiego wyniku transakcyjnego. Ruch obserwowany w systemie Fordata VDR pozwala mówić o upowszechnieniu się praktyk branżowych dedykowanych rynkowi M&A. Transakcje fuzji i przejęć prowadzone są przy tym coraz szybciej.

Artur Wilk

Manager **Navigator Capital**

Kolejny rekordowy rok na rynku M&A

W 2023 roku, rynek fuzji i przejęć w Polsce kontynuował trend wzrostowy z poprzednich lat, odnotowując rekordową liczbę 366 transakcji, co oznacza wzrost o aż 25 transakcji w stosunku do roku poprzedniego. Warto zauważyć istotne odbicie względem „covidowego” 2020 roku, gdzie liczba transakcji wzrosła z ponad 60%. Pod względem aktywności M&A Polska pozostaje liderem w regionie CEE i może być traktowana przez inwestorów z innych regionów jako brama do tego rynku. Sytuacji na polskim rynku M&A sprzyjają także bieżące trendy takie jak friendshoring i nearshoring, ze względu na fakt, iż Polska pozostaje atrakcyjnym miejscem do lokowania produkcji i skracania łańcuchów dostaw. Dodatkowo wiele polskich firm uzyskując ugruntowaną pozycję w swojej branży zaczyna odważnie wykorzystywać akwizycje jako źródło wzrostu, a polscy liderzy coraz odważniej działają nie tylko na rynkach europejskich, ale także w USA.

Rozwój polskiego rynku fuzji i przejęć widoczny jest dzięki rosnącej liczbie transakcji o istotnej wartości. W minionym roku największą transakcją było nabycie Techlandu przez chiński holding Tencent, którego wartość szacowana jest na 6,3 mld PLN czy drugą największą transakcją o ujawnionej wartości, którą było przejęcie STS Holding przez Entain CEE szacowane na 3,9 mld PLN. Dla porównania warto wspomnieć, że szacowana wartość rekordowej transakcji w 2022 r., którą było przejęcie Lotos Paliwa przez MOL, wynosiła 2,5 mld PLN. Zagraniczni inwestorzy branżowi widzą w polskich przedsiębiorstwach potencjał rozwoju, a rosnąca dojrzałość gospodarki zachęca do podejmowania decyzji strategicznych w zakresie zaangażowania na naszym rynku.

Na przekór globalnym trendom

Polski rynek M&A wykazał się nadzwyczajną odpornością i wzrostem, co stanowi kontrast w stosunku do globalnych trendów. Ta tendencja podkreśla unikatową pozycję Polski jako rynku przyciągającego inwestycje M&A, nawet w obliczu międzynarodowych wyzwań gospodarczych. Warto zauważyć, że wyzwania stojące przez polską gospodarką w postaci transformacji energetycznej, ryzyka związanego z konfliktem za wschodnią granicą oraz szybkie tempo zmian regulacyjnych nie wpłynęły znacząco na postrzeganie Polski jako dobrego miejsca do lokowania inwestycji. W dalszym ciągu niższe niż na zachodzie koszty pozyskania talentu, kapitał ludzki w zakresie IT oraz rosnąca dojrzałość gospodarki i funkcjonujących w niej podmiotów są czynnikami skłaniającymi inwestorów do zainteresowania przejęciami na lokalnym rynku.

Polskie przedsiębiorstwa także coraz odważniej podchodzą do akwizycji zagranicznych, zwłaszcza w regionie Europy Zachodniej. W tym zakresie należałoby zwrócić uwagę na nabycie Menzies Distribution przez InPost, związane z ekspansją dostawcy przesyłek na rynku UK oraz inwestycje Selena FM w Imperlaum, producenta mas bitumicznych z Hiszpanii. Dużą aktywnością wykazał się także Elemental Holding, który nabywał amerykańskie spółki działające w branży recyklingowej oraz przetwórstwa odpadów.

Artur Wilk

Manager **Navigator Capital**

Nowe technologie nadal przodują

W 2023 roku najwięcej uwagi na polskim rynku M&A przyciągnęły sektory Media/IT/Telecom, FMCG oraz Przemysł, odpowiednio z 22%, 12% i 11% udziałem w całkowitej liczbie transakcji. Dominującą rolę wśród nabywców odgrywali inwestorzy z sektora Media/IT/Telecom (18%), fundusze private equity i venture capital (PE/VC) (11%), a także przedstawiciele branży FMCG (10%). Ta dywersyfikacja sektorowa świadczy o wszechstronności i dojrzałości polskiego rynku M&A, przyciągając inwestorów z różnorodnych branż i specjalizacji.

Dalej najbardziej atrakcyjne dla inwestorów są inwestycje w spółki działające w sektorze technologicznym. Istotne w tym sektorze były transakcje związane z gamingiem oraz przedsiębiorstwami produkującymi oprogramowanie komputerowe.

W wielu branżach można zaobserwować postępującą konsolidację rynku, będącą również istotnym motorem rynku M&A. Do takich sektorów zaliczyć należy sektor usług medycznych, rynek IT czy rynek dealerów samochodów, na którym istotnych akwizycji dokonywali liderzy tacy jak Grupa Cichy-Zasada, Grupa PGD, Duda-Cars czy Grupa Bemo. Przewidujemy, że trendy te zostaną utrzymane, jednak coraz większym wyzwaniem dla konsolidatorów będzie pozyskanie atrakcyjnych celów transakcyjnych.

Utrzymał się także wysoki poziom aktywności wśród inwestorów finansowych, zwłaszcza po stronie przejmujących. W minionym roku istotnych transakcji dokonały wiodące na polskim rynku PE fundusze takie jak Innova Capital, Enterprise Investors, MCI czy Avallon. W 2023 roku fundusze musiały zmierzyć się z wyzwaniami, jakie występowały ze względu na zawirowania gospodarcze oraz wysokie stopy procentowe, wpływające zarówno na możliwość finansowania transakcji jak i obciążające wyniki spółek portfelowych.

Wśród zawieranych transakcji warto wspomnieć o nabyciu Webcon, specjalisty w oprogramowaniu low-code, przez MCI, przejęciu Ecowipes, polskiego producenta artykułów higienicznych przez Cornerstone czy nabyciu pakietu udziałów w Goodspeed, lidera polskiego rynku transportu w temperaturze kontrolowanej przez Enterprise Investors. Inwestorzy finansowi dokonywali także istotnych wyjść z inwestycji poprzez realizację takich transakcji jak sprzedaż Velvet Care przez Abris Capital, zbycie Symfonia przez Mid Europa Partners, czy Dr. Gerard przez fundusz Bridgepoint.

Czy wzrost aktywności M&A jest możliwy do utrzymania?

Przewidujemy, że w 2024 roku będziemy świadkami kontynuacji wielu trendów i zjawisk obecnych już w 2023 roku, które będą miały istotny wpływ na liczbę zawieranych transakcji. Trendy konsolidacyjne oraz związane z zabezpieczaniem łańcuchów dostaw będą w dalszym ciągu siłą napędową liczby odnotowywanych transakcji, przez co pozostajemy optymistami co do rozwoju rynku M&A.

Artur Wilk Manager **Navigator Capital**

Spadająca inflacja, a co za tym idzie perspektywa obniżek stóp procentowych również w istotny sposób może wpłynąć na aktywność na tym rynku. Potencjalnie niższy koszt finansowania transakcji może mieć znaczenie w kontekście zbliżenia się oczekiwań sprzedających z wycenami proponowanymi przez nabywców. Niezmiennie silny pozostaje wpływ problemów z sukcesją, które w wielu przypadkach wymuszają sprzedaż firmy budowanej przez właściciela przez lata. Konieczność zmiany miksu energetycznego również jest paliwem dla transakcji w sektorze, w szczególności dotyczą one aktywów OZE.

Dodatkowym aspektem, będącym bodźcem do rozważania przejęć jako źródła wzrostu może być fakt, iż rosnąca dojrzałość polskiego rynku w wielu sektorach powoduje, iż występują istotne bariery wejścia dla graczy dotychczas nieobecnych w branży, dla których przejęcie podmiotu z ugruntowaną pozycją może być szybszym i efektywniejszym, o ile nie jedynym, sposobem na zaistnienie w danej dziedzinie.

Biorąc te aspekty pod uwagę, jesteśmy przekonani, że 2024 rok będzie dla rynku M&A równie ciekawy jak 2023. Z drugiej strony nie możemy zapomnieć o ryzykach, które w dalszym ciągu występują, powodowanych przez takie aspekty, jak np. toczący się przy granicach Polski konflikt zbrojny czy wciąż obecna inflacja, a których realizacja może w istotny sposób wpłynąć na sytuację gospodarczą i ekonomiczną.